

X Konferencja Dipterologiczna Polskiego Towarzystwa Entomologicznego

„Biologia i systematyka muchówek”

oraz

XXXVI Zjazd Sekcji Dipterologicznej Polskiego Towarzystwa Entomologicznego

Sponsorzy konferencji:

Biuro Gospodarcze i Kulturalne Tajpej

Toruń-Przysiek, 21–23 kwietnia 2017 r.

II sesja referatowa

Niezwykła budowa nóg pierwszego przedstawiciela Chironomidae opisanego z indyjskiego bursztynu Cambay

MARTA ZAKRZEWSKA, WOJCIECH GILKA

Uniwersytet Gdański, Katedra Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii;

ul. Wita Stwosza 59, 80-308 Gdańsk

Autor korespondencyjny: marta.zakrzewska@biol.ug.edu.pl

Pionierskie badania Chironomidae z wczesnoeoceneskiego bursztynu Cambay (52–53 Ma), wydobywanego na obszarze stanu Gudżarat w Indiach, wyłoniły nieznanego wcześniej rodzaj z płemienia Tanytarsini (STEBNER i in., 2017; ZAKRZEWSKA i in., *w druku*). Zbadane okazy wyróżniają nietypową dla Chironomidae budowę nóg. U imagines dotychczas poznanych Chironomidae, zarówno kopalnych jak i współczesnych, nogi przednie są najdłuższe a środkowe najkrótsze, gdyż stopa nogi przedniej jest najsilniej wydłużona, natomiast tarsomery nogi środkowej są wyraźnie najkrótsze. Udo nogi przedniej jest znacznie dłuższe od goleni ($fe_1 \gg ti_1$), natomiast długości uda i goleni nogi środkowej oraz tylnej są zbliżone ($fe_2 \approx ti_2$, $fe_3 \approx ti_3$).

Samce należące do rodzaju poznanego z bursztynu Cambay prezentują wyraźne odstępstwa od powyższych reguł: tarsomery nogi środkowej i tylnej, zwłaszcza basitarsus są silnie wydłużone, a uda są ponad dwa razy dłuższe od goleni ($fe_2 \gg ti_2$, $fe_3 \gg ti_3$) i proporcjami nawiązują do nogi przedniej. Co więcej, u omawianego rodzaju, w miejscu typowych dla większości Chironomidae grzebieni i ostróg goleni występują pędzłowate wyrostki o unikalnej budowie. Cechę wydłużonych nóg interpretujemy jako adaptację wspomagającą lot (siła nośna), a niewykluczone, że usprawniającą także odbiór bodźców (ANDERSEN i in. 2016). Niezwykłe struktury goleni mogą być wyrazem przystosowań do przebywania na powierzchni wody, podobnych do notowanych u imagines niektórych współczesnych Tanytarsini.

Literatura

- ANDERSEN T., BARANOV V., HAGENLUND L. K., IVKOVIĆ M., KVIFTE G. M., PAVLEK M. 2016. Blind Flight? A New Troglotibiotic Orthoclad (Diptera, Chironomidae) from the Lukina Jama-Trojama Cave in Croatia. *PLoS ONE* 11(4), 1–15.
- STEBNER F., BARANOV V., ZAKRZEWSKA M., SINGH H., GILKA W. (2017, published online). The Chironomidae diversity based on records from early Eocene Cambay amber, India, with implications on habitats of fossil Diptera. *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*. <https://doi.org/10.1016/j.palaeo.2017.03.019>
- ZAKRZEWSKA M., STEBNER F., PUCHALSKI M., SINGH H., GILKA W. (*in press*). A peculiar leg structure in the first non-biting midge described from Cambay amber, India (Diptera: Chironomidae). *Earth and Environmental Science Transactions of the Royal Society of Edinburgh*.